

Samen werkt

Wieke Everts

Gelderland is sterk in samenwerking op het gebied van cultuur en erfgoed. Veel organisaties weten elkaar te vinden binnen de coöperatie Erfgoed Gelderland. In deze rubriek presenteren we een interessant project, een unieke samenwerking of een initiatief dat navolging verdient. Dit keer: Nannie Wiegman, directeur van het Florence Nightingale Instituut.

Van fysiek naar virtueel: zo'n stap zet je niet alleen

Hoe houd je de geschiedenis van de verpleging en verzorging levend en inspirerend? Het Florence Nightingale Instituut (FNI), kenniscentrum van de geschiedenis van de zorg, maakte een radicale keuze door de deuren van het fysieke museum eind 2012 te sluiten en het erfgoed met alle bijbehorende verhalen vanaf mei 2014 online te presenteren. Maar dat gebeurde wel in nauwe samenspraak met de doelgroep zelf.

"Het is belangrijk om je eigen 'roots' te kennen. Als een beroepsgroep geen interesse heeft in haar geschiedenis, neemt ze haar vak niet serieus. Toch tonen veel verpleegkundigen en verzorgenden uit zichzelf nauwelijks interesse in de historie van hun vakgebied. Dat is echt jammer, want het vormt een bron van inspiratie." Wiegman stond jaren als directeur van het FNI aan het hoofd van het verpleegkundig museum in Zetten. Jaarlijks kwamen er zo'n 15.000 mensen naar het museum. "Maar de kosten rezen de pan uit. Ook waren we afhankelijk van vrijwilligers en hanteerden beperkte openingstijden. Bovendien kwamen we nauwelijks meer aan onderzoek zelf toe en juist daar ligt een belangrijke ambitie van ons." Wiegman voelde dat het tijd werd voor een nieuwe, virtuele koers. Ze organiseerde

met hulp van de Universiteit Utrecht een zogeheten labsessie met een groep deskundigen uit de wetenschap en uit het beroepsonderwijs (HBO-V) en vroeg hen tijdens deze interactieve sessie wat zij vanuit hun vak zouden willen van het FNI. Deze input vormde de basis voor de opzet van het virtuele museum: herkenbare thema's uit de zorg, duidelijke bronvermelding, een mix van feiten, objecten en verhalen.

Onderwijs als basis

Wil je mensen interesse bijbrengen voor hun vak, dan moet je daar al tijdens de opleiding mee beginnen. Daarom ijvert Wiegman hard voor de terugkeer van geschiedenis in het nieuwe curriculum van HBO-V studenten, dat in 2020 zijn beslag moet krijgen. "We willen op z'n minst voor elkaar krijgen, dat docenten weer

de tijd nemen om aandacht te besteden aan de ontwikkeling van het vak verpleegkunde." Om duidelijk te krijgen wat daarvoor nodig is, maakte Wiegman een rondje langs een aantal HBO- en MBO-zorgopleidingen in het land. Scholen gaven aan dat ze op zich wel interesse hadden om aandacht te besteden aan geschiedenis in het onderwijs, maar dat ze niet wisten waar ze de informatie vandaan moesten halen. "En daar kunnen wij ze bij helpen. Er komen straks educatieve opdrachten bij de verschillende themadossiers, die docenten heel gemakkelijk kunnen toepassen in hun lessen. We hebben nu al een aantal educatieve opdrachten online gezet, maar het is de bedoeling dat er straks een hele set opdrachten komt. De eerste reacties uit het veld zijn heel positief. We voorzien dus echt in een behoefte."

Operatiezaal 1900. Collectie FNI

Doelgroepsessies

“Tijdens de conceptfase van de nieuwe FNI-website werden meerdere sessies met verpleegkundigen en verzorgenden belegd om helder te krijgen of we op het goede spoor zaten. Duidelijk was dat ons idee om de geschiedenis aan de hand van levendige themadossiers te presenteren, aansloeg, maar ook dat onze doelgroep bijvoorbeeld niet op een extra community voor de zorg zat te wachten. Die zijn er al genoeg. Wat ze wel wilden, was een manier om heel gemakkelijk informatie met elkaar te delen of om te reageren. Daar is vervolgens gehoor aan gegeven. Nu de website online is, hebben we een gebruikersonderzoek onder de doelgroep gedaan. En ook daar komt weer nuttige informatie uit. We blijven dus met de doelgroep bouwen aan ons virtuele museum.”

Drs. N. (Nannie) Wiegman (1950) is verpleegkundige (niet praktiserend) en historica, gespecialiseerd in de geschiedenis van de verpleging en verzorging. Sinds 1997 is Wiegman directeur van het Florence Nightingale Instituut (FNI), voorheen het Nationaal Museum Verpleging en Verzorging. Het FNI is sinds 2013 het online kenniscentrum voor de geschiedenis van de verpleging en verzorging en richt zich primair op onderzoek, educatie en presentatie van het erfgoed. In 2009 ontving zij de A.H. Martens van Sevenhovenpenning en in 2013 is zij geridderd vanwege haar voortdurende inzet voor de geschiedenis van de zorg.

Meer informatie?
<http://www.fni.nl>